

TORONTÁL

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obiljtyeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becskerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre 300 D Negyedévre 75 D Félévre 150 D Havonta 25 D	

A magyar kormány felfüggesztette a gabonavámot.

— Budapesti tudósítónk telefonjelentése. —

Budapest, jan. 25.

A tegnapi minisztertanács elhatározta, hogy a gabonavámot május elsejéig felfüggeszti, vagyis ezen idő alatt egy a bevételnél, mint a kivitelnél vámentességet biztosít a gabonaneműekre. Erre az elhatározásra a gabonaárak esedékessé vált emelkedése indította a magyar kormányt, amely ilyképpen megakadályozta a kenyér árának megdrágulását.

A gabonavám felfüggesztése óriási jelentőséggel bír a kereskedelemre, de különösen a malomiparra, amely a kedvezmény révén erősen fellendül. A magyar malmok ugyanis a veszélyes versenytársat jelentő osztrák malomiparral szemben abba a kiváltságos helyzetbe jutottak, hogy vámentesen importálhatnak be külföldről gabonaneműeket, míg az osztrák malmok forgalmát megbenjíti a 25 aranyfilleres vám, amelynek felfüggesztéséről egyelőre hallani sem akar az osztrák kabinet.

A francia nők a községi választásokon.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Páris, jan. 25.

Loumerguis volt francia miniszter száz jobboldali képviselőtársával egyetemben törvényjavaslatot terjesztett be a francia képviselőháznak, amelyben a községi választásokra a nők aktív és passzív választójogának megadását kívánja. Kérelmének indokolásában kimondja, hogy a francia nőknél fordul meg a nemzet sorsa és azért megérdemlik, hogy a férfakkal egyenlő elbánásban részesüljenek akkor is, amikor a jogokról és nem a kötelesekről van szó.

Újabb diákmozgalmak Jassiban.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Bukarest, jan. 25.

Jassiban ismét megkezdődtek a diákmozgalmak. A keresztény diákok szövetsége memorandumot terjesztett az egyetem rektora elé, akitől követelték a numerus clausus azonnali bevezetését, a liullák ügyének szabályozását és a legutóbb életbeléptetett egyetemi szabályzat visszavonását. Ezzel kapcsolatban jelentik, hogy a miniszterelnök ma dönt a jasi-i rendőrprefektusnak a keresztény diákok szövetségének betiltására vonatkozó előterjesztése felett.

Népgyűlések mindenfelé.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, jan. 26.

Miután még két hét választ el bennünket a választásoktól, a tegnapi napon egymást érték a népgyűlések és tanácskozások. Így Beogradban három part is tegnap tartotta népgyűlését.

A radikálisok gyűlésén Zsivkovity Ljuba volt miniszter beszélt, aki Makszimovity belügyminiszter listáján helyettes-jelölt Zsivkovity beszédében arra mutatott rá, hogy az új államot meg tudtuk szervezni, de a fejlődéséhez szükséges alapfeltételeket még most sem tudtuk megadni neki és ebben egyformán hibás minden part.

A demokraták a Takovóban tartottak népgyűlést, amelyen Vulovity Velizar államtanácsos, Dukanac Szlavko Beograd jelöltje, dr. Popsz Frigyes és Jovanovity Koszta beszéltek. A szónokok majdnem kivétel nélkül a Pasity—Pribicevity kormány ténykedését kritizálták és védték a horvát kérdésnek megegyezéses alapon való rendezését. Szerintük a horvátok a szerb néppel való megegyezést kívánták olyannyira, hogy ezen kívánság ellen még maga Radics sem mert fellépni. Pasity és Pribicevity rendszere elidegenítette azonban a szerb néptől még Trumbicsot is, akiről pedig senki a világon nem állíthatja, hogy nem a legelkésebb előharcosa a szláv népek egységesítésének.

A földműves pártnak az Imperiálban tartott népgyűlésén dr. Popovity beogradi jelölt beszélt a jövő politikai rendszereiről.

Gyűlések az országban

Noviszádon a független demokraták a Szlobodában tartottak népgyűlést, amelyen maga Pribicevity Szvetozar beszélt. Beszédében élesen kritizálta Davidovity, Radics és a németek politikáját. Az obznanáról beszélve kijelentette, hogy a törvény csak azért léptette életbe, hogy az állam ellenségeit sakkban tartsa.

Zágrebben tegnap a horvát egyesülés pártja tartott népgyűlést a Music Hallban, amelyen dr. Trumbics Ante, a párt listavezetője, dr. Lorkovics, Radics Pavle és Hadzsics Alia beszéltek. A gyűlésen mintegy háromezer ember vett részt.

A szónokok közül legvehemensebb sikere dr. Lorkovicsnak volt, aki kijelentette, hogy a horvát nép kilencven százaléka Radicsék pártján van és céljuk egy szuverén horvát állam republikánus belső berendezéssel. Február 8-ika fogja megmutatni — mondotta — hogy a horvát népek diadala lesz a mostani államférfiak megszegyenülése.

Trumbics Spalajkovics párisi SHS követet támada, aki külföldön azt a hirt közpörtálta, hogy a horvátok restaurálni akarják az osztrák-magyar monarchiát.

A gyűlés után a néptömeg az utcákon tüntetni kezdett, mire a rendőrség közbelépett és minthogy dulakodásra került a sor, néhány ember megsebesült. A rendőrség azonban rövidesen helyreállította a rendet, úgy hogy délutánra már mindenfelé rend és csend honolt Zágrebben.

Ítélet a Roboz pörben.

— Budapesti tudósítónk telefonjelentése. —

Budapest, jan. 25.

Szombaton délután fél három órakor hirdette ki a budapesti büntető törvényszék a Roboz Imre és Roboz Béla elleni bűnügyben az ítéletet.

A bíróság csupán hütlenség bűntetében mondotta ki bűnösnek a vádlottakat s ezért Roboz Imrét öt évi, Roboz Bélát pedig négy évi fegyházra ítélte. A kiszabott büntetésből Roboz Imrenél egy évet és kilenc hónapot, Roboz Bélánál egy évet, nyolc és fél hónapot vett a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek.

Az ítélet ellen úgy az ügyész, mint a vádlottak fellebbezést jelentettek be. Az elítelt vádlottak kérték, hogy egészségügyi állapotukra való tekintettel a bíróság helyezze őket szabadlábra. A bíróság csak Roboz Béla kérelmét teljesítette, akiről a törvényszéki orvos megállapította, hogy előrehaladott kétoldali tüdőesushurutban szenved.

A magyar ellenzéknek hasznára volt a passzivitás

— Budapesti tudósítónk telefonjelentése. —

Budapest, jan. 25.

Az ellenzéki blokk tegnapi vacsoráján több szónoklat hangzott el, mely a magyar politikai életben nagy feltűnést keltett.

Az összejövetelen elsőnek Szilágyi Lajos szóla fel, aki kijelentette, hogy az ellenzék csak akkor vonul be a parlamentbe, ha biztosítékokat kap arra nézve, hogy szabadon dolgozhatik. Taktikai okokból ma még nem lehet nyilvánosságra hozni az időpontot mikor kezdi meg újra az ellenzék a nemzetgyűlésen való munkásságát, annyit azonban elárulhat, hogy ez az időpont nincsen messze.

Peyer (szoc.) volt a következő szónok, aki kifejtette, hogy az ellenzék a passzivitással több eredményt ért el, mintha résztvevett volna a nemzetgyűlés ülésein. A numerus clausus kérdését szinte napról-napra felvetik és sürgetik az erélyes revízióját, a házbéradó fizetések terén életbe-

léptetett rendelkezések is a tüntető távollmaradás ideje alatt hoztak. A harmadik nagy haszna volt a passzivitásnak, hogy megteremtette az erős ellenzéki front egységét.

Utána Vázsonyi Vilmos emlékedt szólásra, aki rekompenciációként mert az ellenzék távollétében tárgyalta le a házszabályrevíziót, az általános titkos választójogot biztosító törvény mielőbbi meghozatalát sürgette. Beszéde végén hangzott, hogy Bethlen miniszterelnöknek egyenesen kötelessége hogy tárgyalásokat kezdjen az ellenzékkel és keresse a kibontakozás útját.

Elnökválasztás

a porosz tartománygyűlésen.

Berlin, jan. 25.

A porosz tartománygyűlés január 30-ikára tűzte ki az elnökválasztást, melynek eredménye elé élénk érdeklődéssel tekintenek a politikai körök.

Százhusz millió korona különös története.

Budapest, jan. 25.

Ritka szerencsével végrehajtott 120 milliót család dolgában indított ma nyomozást a budapesti rendőrség. A nyomozás szálai Győrbe vezetnek, mert tulajdonképpen onnan indult ki a Budapestben csak végrehajtották a csalást.

A kőbányai Mangold-féle nagyvágógépet tegnap este Győrből felhívta a vele üzleti összeköttetésben lévő Halbrichter Testvérek sertésnagykereskedő cég, hogy sürgősen, még az este folyamán helyezzen részére letétbe a Metropol-szálló Neubauer nevű szobafőpincéjénél 120 millió koronát, amit majd igazolt alkalmazottja át fog venni.

A Mangold-cég, miután nem volt oka kételkednie üzlettársa felhívásában a kért 120 milliót zárt borítékban átadta Neubauer főpincérnek. A pénz átadása után rövid félóra múlva jelentkezett Neubauer főpincérnél egy fiatalember, aki a győri Halbrichter-cég cégjegyzéses meghatalmazásával igazolta magát, nyugta ellenében átvette a 120 milliót tartalmazó lezárt borítékot és rögtön távozott a Metropol-szállóból. Ma délelőtt a Mangold-cég a rend kedvéért telefonon értesítette a győri Halbrichter-céget, hogy a meg bízást teljesítette. A telefonbeszélgetés kellemetlen meglepetéssel végződött, mer a Halbrichter-cégnél senkisé tudott a 120 millióra vonatkozó megbízásról, senkisé vállalta a tegnapi esti telefonozást. A Mangold-cég látván, hogy csalásnak lett az áldozata, a rendőrséghez fordult, amely azonnal megkezdte a nyomozást.

Rabbibeiktatás Vrsacon.

— A „Toronto” tudósítójától. —

Vrsac, jan. 25.

Nagyszabású és felemelő ünnepségek keretében, Vrsac egész lakosságának impozáns részvétele mellett folyt le az új vrsaci főrabbinak, dr. Fischer Lipótnak a beiktatása. A beiktatási szertartást a legünnepélyesebb módon, fényes szertartások közepette dr. Alkalay Izsák beográdi főrabbi és országos grandrabbi vezette. A zsidó hitközségek országos szövetsége elnöke, dr. Pops Frigyes, beográdi ügyvéd, a beográdi zsidó hitközség elnöke által képviseltette magát az ünnepségen, míg a szomszédos Belacrkva nagyobb küldöttség élén dr. Zimmer Miksa elnököt küldötte el az installációra.

Az ünnepségek délután két órakor a zsidó hitközség üléstermében megtartott ünnepi közgyűléssel kezdődtek, melyen az összes vrsaci polgári és katonai hatóságok, az összes választásfelelősök és a különböző jótékonyági és társadalmi egyesületek küldöttségileg képviseltették magukat. Ott voltak a városi tanács élén dr. Kosziovity Iván főispán-polgármesterrel, a katonaság küldöttsége Vukovics Milán brigadérossal élén, Popovity Bozsidar gör. kei. szerb és Oprea Traján gör. kei. román főesperesek, Endresz József római katolikus apátpiébános, Schön Péter evangélikus lelkész, dr. Kehrer Gyula, a román kath. egyházközség elnöke, dr. Marceyity Lázár realiskolai igazgató, dr. Kosziovity Ivánné a szerb, Glückmann Dávidné, a zsidó nőegylet elnöke és még számosan.

Miután Berg Samu, a zsidó hitközség elnöke dr. Alkalay Izsák országos főrabbit és dr. Fischer Lipót főrabbit ünnepélyesen üdvözölte, a közgyűlés hódoló táviratot küldött a králynak és táviratilag üdvözölte a kultuszminisztert, majd a polgári és katonai hatóságok fejei, a papság és a különböző egyesületek és testületek küldöttségei üdvözölték az országos főrabbit, aki ezen minőségében most első ízben látogatta meg Vrsacot. A Szentegylet nevében Steiner Simon, a Cionista egyesület nevében dr. Domáth József, annak női szakosztálya nevében pedig Berg Erzsébet köszöntötték az országos főrabbit.

Délután három órakor kezdődött az installációs ünnepség a templomban, mely ez alkalommal zsufolásig megtelt előkelő és válogatott közönséggel. A szertartást Salzman Mór főkántor gyönyörű, szívhelyszelő éneke nyitotta meg, majd dr. Alkalay Izsák országos főrabbi tartotta meg rabbiavatási beszédét, fenkölt szavakban mutatva rá arra a magasztos hivatásra, mely az új főrabbi Vrsacon vár. Beszéde végén papi áldását adta az új lelki pástorra. Dr. Fischer Lipót tartotta meg azután székkfoglaló beszédét, melynek gondolatokban való gazdagsága és filozófikus mélysége a jelenlévő közönségre a legmélyebb hatást keltette. A királyért és hazáért mondott imádság fejezte be a magasztos ünnepséget.

Az installáció után ugyancsak a hatóságok és küldöttségek, amelyek az országos főrabbit üdvözölték, megjelentek az új főrabbi irodájá-

A bánási kereskedelmi- és iparkamara plenáris ülése.

Módosított formában fogadták el az 1925. évi költségvetést. — Az új üzleti zárórendszer ügye. — Harc a tisztességtelen kereskedelem ellen.

Beeskerek, jan. 26.

A bánási kereskedelmi- és iparkamara Jankovity Koszta elnöke alatt vasárnap délelőtt plenáris ülést tartott a Lloyd helyiségében, a melyen szép számban jelentek meg a tagok és érdeklődők. A tárgysorozaton több fontos pont, egyebek között a folyó évi költségvetés szerepelt és ekörül hosszantartó vita fejlődött.

Jankovity Koszta elnök érdekes beszédben vázolta a jelenlegi nehéz viszonyokat, részletesen kitért az egyes tételre és kifejtette, hogy ezek felvétele a költségvetésbe miért volt szükséges. Egyben válaszolt azoknak a szónokoknak, akik kifogásolták az egyes kiadások előirányzatát és azokat túlságosan sokallották.

Több hozzászólás után a költségvetést egyetlen egy pont kivételével elfogadták. A budgetből törölt pont a tisztviselők tizenharmadik havi fizetése volt. A határozatot szótöbbséggel, szavazás útján hozták meg, mely 13:10 eredménnyel zárult.

Az ülésen ezután szóváltotték a 29-ikére összehívott konferenciát, a melyen a nyilvános számadásra kö-

telezett vállalatokról alkotott törvényjavaslat megindítását tüzték ki a napirendre. A jelen voltak erre nézve úgy határoztak, hogy gondoskodnak a kamara megfelelő képviseltetéséről és az értekezletre megbízottakként Cvetkov Radivoj és Bogdan Márkót küldik ki.

Foglalkoztak még az új zárórendszerrel, amely a szociálpolitikai minisztérium rendelkezése folytán életbelépett. Hosszu vita után végül is Jankovity elnök javaslatát fogadták el, hogy érdemlegs állásfoglalás előtt hallgassák meg az ipartestületek és kereskedelmi egyesületek véleményét és csak ezek beérkezése után határozzanak a továbbiak felett.

Végül Manojlovity Nikola kamarai főtitkár, a zágrebi kamarának a tisztességtelen kereskedelem ellen kezdett akcióját ismertette és ezzel kapcsolatosan kitért a törvényjavaslatra, melyet a zágrebi testvérintézmény ez ügyben szerkesztett és a kereskedelmiügyi miniszter felterjesztett.

Az ülés déli fél órakor ért véget.

ban és öt beiktatása alkalmával a legmelegebben üdvözölték.

Este 8 órakor a Glückmann-szálló nagyertermében rendezett nagyszerű társas összejövetel fejezte be az ünnepségek sorozatát, melyen az országos főrabbi, az új főrabbi, valamint a többi megjelent vendégek meleg ünneplésben részesültek.

A bizalmiférfiak hatásköre a választási törvény szerint.

52. §. Minden jelölőlista egy bizalmiférfia tagja a választási bizottságnak.

55. §. A választás előtti napon délután 3 órakor a szavazóhelyiségben megjelenik és ellenőrzi az összes előkészületeket. A saját pártja urnájának egyik kulcsát magához veszi. Minden urnára ráragasztják a jelölőlistát.

56. §. Az előkészületekről jegyzőkönyv veendő fel, amit a bizottság összes tagjai aláírnak.

57. §. A választás reggel 7 órakor kezdődik. Ekkor újból megvizsgálják, hogy minden rendben van-e és erről jegyzőkönyvet vesznek fel és aláírják.

60. §. A bizalmiférfit eltávolíthatják a választás tovább folyik és ez jegyzőkönyvbe veendő.

63. §. Ha ismeretlen választó szavaz és személyazonossága meg nem állapítható, elrendelhető annak lefénképeztetése is. Ha a személyazonosság gyanús, a bizottság szótöbbséggel dönt, hogy engedje-e szavazni. Az elnök vagy a bizottság egy tagja minden választónak megmondja, hogy a szavazóurnának melyik jelölőlistáé. Irástudatlanok kívánságára az összes nevek felol-

vasandók. Ezeknek elmulasztása esetén a bizottság minden tagja óvással élhet, ami jegyzőkönyvbe veendő. Minden bizalmiférfit vagy helyettese jogosult a választónak megmondani, melyik jelölőlista vagy urna melyik párthoz tartozik.

65. §. A választási bizottság nem tagadhatja meg senkinek a szavazást, aki a választási jegyzékben benne van. A netáni kifogások jegyzőkönyvbe veendőek.

68. §. A szavazás délután 6 óráig tart és csak rendzavarás esetén szakítható félbe a bizottság többségének beleegyezésével. Délután 6 órakor az udvart vagy épületet bezárják és ezután már csak azok szavazhatnak, akik benn vannak.

69. §. A jegyzőkönyvet a bizottság minden tagja aláírja, de a bizalmiférfiak nem kötelesek aláírni. Jogukba áll észrevételeiket megtenni.

73. §. A bizalmiférfit részt vesz a szavazatok összeszámolásában.

74. §. Az urnákat egyenként kinyitják. Az elnök a golyócskákat kiönti és százként átszámolja. Ugyanezt teszi a kiküldött képviselőtestületi tag és harmadszor a jelölőlista bizalmiférfia. Mindezekről jegyzőkönyv vezetnek fel, amelyre észrevételek tehetőek. Ezek után a helyiséget újból elzárják és őriztetik másnap reggelig.

75. §. Másnap reggel 7 órakor újra összejön a választási bizottság, kinyitják a helyiséget és megnézik, hogy rendben van-e. A borítékba zárt jegyzőkönyvet ekkor viszi az elnök a főbizottsághoz, ahova a bizalmiférfiak vele mehetnek.

106. §. A választás helyének agítálni nem szabad, a rendezőket az elnök bármely bizalmiférfit kívánságára is eltávolíthatni tartozik.

HIREK

— jan. 26.

Miniszterjárás a Bánásban. Nincsiy Momcsilo külügyminiszter vasárnap délelőtt Beeskerekre érkezett, ahonnan rövid itartózkodás után Alekszievity Mita főispánnal és Alekszity Bogoljub beeskereki polgármesterrel Szrpszkineuzinára utazott, ahol a radikális-párt népgyűlésén vett részt. — Rajity Szvetisláv alispán tegnap reggel a délbánási Kovacsicára utazott, hogy fogadja Sztojadinovy Milán pénzügyminisztert, aki a délbánási választókerület radikális párti listavezetője s a Kovacsicára összehívott radikális népgyűlésre jött el.

Kinevezések. Putnik Kornél megyei aljegyzőt a belügyminisztérium a beeskereki központi főszolgabíró-sághoz szolgabíróvá nevezte ki. Helyébe aljegyzőnek Podgradszki Iván eddigi megyei tb. aljegyző került. Zseberan Sztevan dijnok adminisztratív gyakornok, Jankovity Darinka pedig dijnok lett.

Irás közben.

A franciák a világ legnagyobb művét tervezik: a béke templomát. Ez a mű a babyloniai torony mintájára fog épülni. A legalja csupa német ágyuból egybeöntött acéltömb lesz, melynek peremén állandó elhelyezést kap az egész légi haderő. Az első emeleten lesznek a béke abszolút biztonságának szimbolumai, az a négy ágyu, melyek közül a nyugatra néző Londonig, az északi Berlinig, a keleti Gibraltárig visz. Ezután 77 emeleten a legkülönb kaliberű ágyuk, gyorstüzelő gépek, gépfegyverek végtelen sorozata következik. A legesücsán lesz a tizezer kilométer sugarú körben ható halál-sugarak egyetlen európai központja. A békenapot mindig április elsején fogják ünnepleni. Ilyenkor egy gombnyomással az összes ágyukat, fegyvereket elsütik a béke üdvözlésére. Természetesen vaktöltényekkel. Ezt az impozáns nagy békeművet állandóan egész hadsereg fogja őrizni. Ez lesz a béke méltó temploma.

Személyi változás a beeskereki munkásbiztosító pénztárnál. Székely Ernő, a beeskereki kerületi munkásbiztosító pénztár főszámtanácsosát a kerületi vezetőség nyugdíjazta és helyébe Dragan Davidot nevezte ki.

Elhalasztották a „Tatarjárás” előadását. A városi hatóság határozata alapján a közeli választások miatt elmarad a beeskereki tüzoltótestület január utolsó napjaira hirdetett műkedvelői színelőadása. A „Tatarjárás”-t február hó folyamán hozzák színre. Az előadás új dátumát annakidején közölni fogja a rendezőség.

Az új üzleti záróra ügyében elhalasztották a döntést. Megírta a Torontal, hogy a szociálpolitikai minisztérium rendelete folytán új üzleti záróra lépett életbe, melynek gyakorlati alkalmazása felett a helyi viszonyok figyelembevételével a városi tanács fog dönteni. Értesülésünk szerint a tanács elhatározta, hogy a döntés meghozatala előtt bevárja a kereskedőknek az egységes állásfoglalásra irányuló akciójának eredményét.

Az eredeti vingai bonbon tagadhatatlanul a legfinomabb csemege. Gyártja az Ambeozia.

* Pierre Wolf világhírű színműve a Titok! A francia Jackie Coogan első filmje. Ehhez fogható attrakció még nem jelent meg a filmpiacon. Ellenállhatatlanul magával ragadja a nézőt, olyan film, melyet még a mozi legnagyobb ellenségének is meg kell néznie. Ferandy-nak a Comedie Francaise tagjának, **André Brabant**, a kis Sigris (francia Jackie Coogan)-nak alakításai a „Piacskám” nagy sikerét is tulszárnyalják. Senki sem nézi végig száraz szemmel, amit ez a pöttömnyi 3 éves gyermek produkál hétfőn 5 és 7 óra-
kor, kedden 5, 7 és 9 óra-
kor a Balkán Bioskopban.

A Jadranszka Sztrazsa mulatsága. A Jadranszka Sztrazsa becskeréki helyi szervezete szombat este fél 9 óra-
kor megszervezte hangversenyt és bál-
rendezést a Kaszinóban. A tizenegy-
számból álló műsor, amelynek minden egyes pontja lelkes tapsokat váltott ki a közönségből, mind-
végig lekötötte a közönség érdeklődését. Különösen kimagaslottak a műsorból Operman zongoraszámai, aki Bach d-dur fugáját és prelidi-
umát, Beriot IX. koncertjét és Frajt beográdi emléket játszotta el a nála megszokott lelkes, temperamentumos előadásban. Nagyon szép volt a Sipos énekar által előadott A vadmá-
rnál és Adrián tenger című dalok. Egy új becskeréki énekes tehetséget tanultunk megismerni Sivos kapitány személyében, aki a katonazenekar kísérete mellett énekeit el két dalt jól ismételt, szép, meleg baritonján. Griffel Lajos mesteri hegedűjátékát is lelkesen tapsolta meg a közönség. A jól sikerült hangverseny után tánc következett, amely a kora reggeli órákig tartotta együtt a nagyszámú megjelent közönséget.

Közigazgatási bizottsági ülés. Torontál-Temes megye közigazgatási bizottsága ma, hétfőn délelőtt kilenc órai kezdettel ülést tart, amelyen a főispán és alispán távolléte folytán, dr. Zupkovity Pavél vármegyei főjegyző elnököl.

Szabadlára helyeztek három gyújtogatással gyanúsított malomtulajdonost. A napokban történt, hogy eddig még tüzetesen föl nem derítették ok miatt kigyulladt és porrá égett a szelvélimihajló gőzmalom. A szokásos tűzrendőri vizsgálatot megtartották, mely azonban a tűz eredetéről megbízható fölvilágosítást nem adott. A csendőrség több gyanús jelről arra következtetett, hogy a tűz keletkezésében részük van a malomtulajdonosoknak is. A nyomozás folyamán megállapították, hogy a tulajdonosok decemberben másfél millió dinárra emelték fel a malom biztosítási összegét. A gyanújelek alapján letartóztatta a malom tulajdonosait: Ruppenel Jakabot, Ruppenel Adámot és Bohland Jakabot, akiket beszállított a pancsevói ügyészség fogházába. A pancsevói törvényszék vádтанаса szombat délelőtt foglalkozott a vizsgálóbíró által felterjesztett anyaggal s mivel nem talált kellő bizonyítékokat, a melyek a vizsgálati fogság további fenntartását indokolták tették volna, elrendelte azonnali szabadlára helyezésüket és egyúttal utasítást adott a bünygyi eljárás beszüntetésére is.

* Az eredeti Vingai bombont, a híres Draskovity-mester eredeti receptje alapján az SHS részére ki-
adóról az Ambrozia gyártja.

Szerencsétlenség-vagy gyilkosság.

Fél évvel az eset után feljelentés. — Ujból megindult a nyomozás. — Folyamatban a kihallgatások.

— „A „Torontál” tudósítójától. —

Becskerék, jan. 26

A múlt év június 27-ikén halálos végű szerencsétlenség történt Be-
cskerék határában. A Miletityeva (Te-
mesvári) utca bejáratához közel, az agrárszövetkezet földjén ugyanis két szalmakazal között cséplőgépet vezettek be, melyet mivel a gép motora nem volt olyan erős, hogy az agyagos talajon továbbvigye, a helybeli Bergenthal szállítócég lovaival vontatták be a kijelölt helyre. A cséplő-
gépet be is húzták a két szalmakazal közé, még pedig aképpen, hogy elől a lovaknál tartózkodott Mega György 24 éves kocsis, míg a többi munkás a cséplőgép mögött haladt. Amint kiérték a szalmakazlak közötti szorosból, meglepődve vették észre, hogy a kocsis eltűnt. Hátrate-
kintettek a megtett utra és megrémülve vették észre, hogy Mega György összeroncsolt testtel fekszik a földön.

Még aznap vizsgálóbizottság szál-
lott ki a szerencsétlenség színhelyére mely megállapította, hogy Mega György haláláért senkisémet vonható felelősségre, mert több mint bizonyosra vehető, hogy halálát a saját vigyázatlansága okozta. Az ügyészség a boncolás mellőzésével megadta a temetkezési engedélyt s ezzel az ügy le is került a napirendről.

A napokban azonban váratlan fordulathoz következett be, amely szükségessé tette a nyomozás újbóli megindítását. Az elhalt egyik hozátartozója ugyanis feljelentést tett a becskeréki ügyészségen, amelyben azon gyanújának adott kifejezést, hogy Mega nem szerencsétlenség áldozata lett, hanem verekedés hevében leütötték és csak holtan tették a cséplőgép kerekéi alá, hogy ezáltal félrevezessék a bünygyi hatóságokat. Gyanújának alátámasztására felemlítette, hogy azok között, akik a kérdéses nap vele a cséplőgépnél foglalatostkoztak, olyan is volt, akivel rossz lábon élt és akivel éppen a szerencsétlenséget megelőző napon komolyan összezdört.

A bünygyi hatóságok kezéhez jutott új adatok alapján most újból megkezdtek a nyomozást mely a szerencsétlenség lefolyásának minden részletére kiterjed és igyekszik pontos megbízható képet adni a történetéről. A vizsgálat megkezdésével egyidejűleg beidézték és kihallgatták a cséplőgépnél foglalatostkodott munkásokat, kik a már ismertett módon mondták el a szerencsétlenség lefolyását.

Nincs kizárva, hogy az ügyészség el fogja rendelni Mega György holttestének az exhumálását.

A nacionalista blokk népgyűlése. A független demokráta és a disszidens radikális-párt tegnap Kikindán és Mokrinban tartott népgyűlést, amelyen Becskerékről dr. Matity Misa kerületi listavezető, dr. Jakcity Zsarkó és dr. Zsupánszki Szilvákó jelöltek vettek részt.

Két napig holtan egy bezárt lakásban. Mucsalov Bogdán 76 éves melencii illetőségű mezőőr egy muzs-ljai gazdálkodónál volt már hosszabb ideje alkalmazásban. Tegnap munkaadója kiment a birtokára, hogy ellenőrizze mezőőrének munkáját. Mucsalovot azonban sehohsem találta és lakásának ajtaja be volt zárva. Mivel hosszas dörömbölésre sem kapott választ, rosszat sejtve, a szomszédok segítségével behatolt a lakószobába, ahol szolgáját holtan találta. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy Mucsalovot szívizélhü-
dés ölte meg és hogy a halál mintegy két nappal korábban következhetett be.

A novibecseji zsidó nőegylet bálja. A novibecseji zsidó nőegylet szombaton este rendezte meg óriási érdeklődéssel évi bálját. A becseji nőegyleti bálak régi jó hírneve tette, hogy ezuttal is a környékét Becsej minden uri családja résztvett a bálon, amely kiválóan virradatig tartott a legjobb hangulatban. A bál előtt a becskeréki volt Ady Társaság Színháza mutatta be a „Mihályine két lánya” című vígjátékot. A közönség az előadást melegen és lelkesen ünnepelte. A bál nagy sikeréért az elismerés Schlezinger Nőegyleti elnököt, Richter Jánosné alelnököt és König Andor főrendezőt illeti.

* Nikkelezní, galvanizální Krausz-nál, Veliki Becskerék. Telefon 329.

* **A hitvesgyilkos Fatty amerikai mozisznész** a bíróság a vád alól felmentette és újból amerika kedvenc filmszínésze lett. Egyik legújabb filmje „Fatty mint ügyész” hétfőn és kedden megy a Komédiában.

* **Indi János vállal villamosátszereléseket,** akkumulátor szerelést, dinamók tekeréselést, házi telefon- és csengőberendezést, irógépek javítását és jókarban tartását. Található Léway Zsuzka üzletében a főpostával szemben.

Bonnefon elítélő cikke Károlyi Mihályról Párisból jelentik: Bonnefon, akit a francia kormány előterjesztésére a francia köztársaság elnöke a becsületrend tisztí keresztjével tüntetett ki, a Libertében „Cimeres kommunista” felirással cikket közöl Károlyi Mihályról. Bonnefon szigorú ítéletet mond Károlyiról, aki léha, hiu nagyragyágból sodródott a politikába és magával sodorta hazáját a pusztulásba. Téli kézzel szórja hazája megmentői ellen a pénzt, amihez tralmának szomorú komédiája jutott és amit kommunista testvéreitől kapott. Károlynak most feleségét kellett Amerikába küldenie új összegek felhajtására, hogy így forradalmat szervezhessen azok ellen, akik Magyarországot Európa segítségével talpraállították. Bonnefon ezután céloz Károlyi birtokmentési propagandájára.

Bécsi utamból visszaérkeztem. Gyönyörű tavaszi kalap, ruha, bizujságokkal állok a vevőközönség rendelkezésére. Kalapvasalás és alakítás jutányos árban.
Aszlányi Julia
Veliki Becskerék, Nemanjina u. 7
Turner-féle ház.
196

A Kadima teadélutánja. A Kadima vasárnap délután 4 óra-
kor tartotta meg a Korona-szálló nagyter-
mében nagyszerű műsoros teadél-
utánját. A műsor egyik legkimagas-
lőbb pontja volt az öt éves Fischer Lici szereplése, aki nagy sikerrel énekelt kuplékat és szavalt. Nagy sikert ért el Kovacsik Irma ének-
számával és Kovacsik Aranka, aki ötletes kuplékat adott. Flesch Lipót a nála megszokott humoros érzékekkel és ötletességgel kuplékat énekelt. Kohn Sándor és Petrass Gabi a Kaszinó Szilveszter estélyén feltűnést keltett bájos „American girl” jelmezből táncoltak egy angol steppet. Nagyon sokat tapsoltak Braun Boris, Biharj Klári és Mautner Joki bohóztáncúknak. A műsort egy T.T.T. című egyfelvonásos fejezte be, amelynek főszerepét Flesch Lipót, Glücksmann Maxi és Csath Zoltán játszották meg nagy művészi készséggel.

Meghalt a kínai köztársaság volt elnöke. Pekingből jelentik: Szu-Jat-Sen, volt kínai köztársasági elnök tegnap Pekingben meghalt. A kitűnő politikus hírében állott Szu-Jat-Sent 1911-ben a kínai köztársaság proklamálása után közvetlenül köztársasági elnöknek választották, később, mandátuma lejártával emigrálnia kellett, míg 1917-ben ismét meghívták köztársasági elnöknek a délkinai republikába. Az elhunyt államférfi polgári foglalkozására nézve orvos volt.

Hetvenegyezernégy száz választó van a felsőbánsági kerületben.

Beérkezett a novibecseji járás kimutatása

Becskerék, jan. 26.

Részletesen közölte a „Torontál”, hogy a Bánság egyes városában és községeiben mennyi a szavazók száma. A kimutatásnak az északbánsági kerületre vonatkozó részéből csak a novibecseji járás adatai hiányoztak, ahonnan akkoriban még nem érkeztek be a jelentések. Tegnap futott be Becskerékre a novibecseji főszozolgabírósg értesítése, amely részletes és pontos adatokat tartalmaz a járásba tartozó községek választójogosultjairól. A statisztika szerint a járás összsavazóinak a száma 12702, mely az egyes községek között a következőképpen oszlik meg:

Novibecsej (két választóhelyiségben 800+751) 1551. Vranjevo (három helyiségben 762+755+794) 2311. Beodra 1112. Dragutinovo (két helyiségben 779+752) 1531. Kumán (két helyiségben 768+914) 1682. Taras 505. Melenci (öt helyiségben 651+628+624+578+312) 2793 és végül Torda két helyiségben 606+529) 1135.

A novibecseji járás választójogosultjainak számát, a 12702-öt hozzáadva a kerület többi járásainak szavazói lélekszáma-
hoz az 58702-höz, hetvenegyezernégy száznegyvet kapunk. A teljes kimutatás birtokában tehát most már kétségkívül megállapíthatjuk, hogy a becskerék-kikindai választói kerületben 71404 polgár szerepel a választói névjegyzékekben. Hogy ezek közül mennyi a kisebbségi, pontos adatoknak nem vagyunk a birtokában. Hozzávetőleges számítás szerint a magyarok, németek és románok az összsavazók mintegy 45 százalékát teszik.

A Komedióban

Hétfő, január 26-án 7 és 9 órákor,
kedd, január 27-én 5, 7 és 9 órákor

„FATTY MINT ÜGYÉSZ”

kacagató burleszk 5 felvonásban
és a kíséző műsor.

Jegyek elővételben
a Kovács cukrászdában kaphatók.

Jön!

„Vörös éjszakák”.

Jön!

Hetényi-Heidelberg Albert lefordított és megzenésített 80 Ady-verset.

Valahányszor idegen nyelvű ember előtt hivatkozni akarunk a modern magyar líra világirodalmi névjára, mindig csak ennyit dadogunk titokzatosan, mámorosan és szinte értelmetlenül: Ady... Ady... És szeretnők verseit szavalni, megértetni, de sajnos mindig újra és újra fájdalmasan eszmélünk rá, hogy fordítóink éppen ezt a jellegzetes magyar költőt nem tudják méltóan interpretálni idegen nyelven. Adyt nehéz visszaadni és éppen ezért örömmel kell üdvözlöznünk minden új kísérletet, amely Ady idegen nyelvre való átültetésével foglalkozik. Eddig igen sok Ady fordítás látott napvilágot, angol, orosz, francia, svéd, héber, olasz és német fordításokról tudunk. Különösen német nyelven próbálkoztak meg sokan Ady interpretálásával, így Franyó Zoltán, Hatvany Lajos és Horváth Henrik, most egy új ember szegődött melléjük: Hetényi-Heidelberg Albert, az ismert zeneszerző.

Hetényi-Heidelberg német anyanyelvű, bécsi származású művész, aki azonban már 25 esztendeje él Magyarországon és azóta eljutott Ady igazi magyar szellemének megértéséhez. Zenei tanulmányait a budapesti zeneakadémián végezte. Kálmán Imre, Jacobi, Bartók, Kodály, Szirmay voltak az évtársai. Ekkortályt nyílt meg a Bonbonniere kabaré és ez megpecsételte a külföldre készülő Hetényi sorsát. Itt maradt. Azóta kabarékban karmesterkedett és kabarédalokat szerzett. Körülbelül négyszáz szonója jelent meg nyomtatásban, köztük ilyen slágerek is mint a Néha, néha visszatérnek a tavaszi álmok. Holnapután és hasonlók. Foglalkozott azonban komolyabb zenével is és így még a háború előtt kiadta Fájdalmas ember dalai ciklusát, amelyet Dutka, Emőd és a többi holnapos költők verseire szerzett.

Az Ady-matinékon műsoron tartják állandóan Hetényi-Heidelberg Ady-dalait, amelyeknek tizenhat darabból álló gyűjteményét most fogja kiadni a Nádor-cég. Hetényi kapcsolatot az Ady-közlönyekkel azonban már régi keletű. Még a háború előtt nyertese lett a Harmonia Swárdström pályázatának, amelyet Ady-versek megzenésítésére írtak ki. A kitűnő svéd énekesnő akkor el is énekelte magyarul Az alvó esőkaplotát.

Ezek a momentumok készítették most Hetényi-Heidelberget, hogy maga is hozzá lásson Ady verseinek német fordításához, hogy így a zene internacionalis volta mellett a dalok szövegét is érthetővé tegye legalább is a sok milliós német nép részére.

Hetényi komoly és figyelemreméltó munkát végzett és ha nem is mindenütt sikerült Ady pregnáns kifejezéseit visszaadni, fordításainak főérdeme, hogy gyökeresen német

szellemben íródtak és sokszor kongeniálisak Ady verseivel. Csak néhány idézettel fogjuk bemutatni ezt:

A halál rokona.

Ich bin dem Tode anverwandt,
Ich liebe die Lieb, welche leidet,
Ich küsse am allerinnigsten den,
Welcher scheidet.

Párisban járt az ősz.

Es schlich der Herbst sich gestern
[nach Paris,
Durch rue Nacht Michel lief er dahin
In Sommerglut und unter stillen
[Laub
So traf ich ihn.

Das Seineufer ging ich still entlang
In meiner Seele brannten seltsam rot
Wie knisternd Reisigfeuer, kleine
[Lieder
Vom nahen Tod.

Und etwas flüstert mir der Herbst
[ins Ohr
Sankt Michael erbebt wie Espenlaub
Sum. Sum: Vor mir am Wege leicht
[und lustig
Tanzt dürres Laub.

Ein Augenblick. Der Sommer fühlt
[es kaum.
Und lachend flieht der Herbst schon
[ohne Säumen.
Doch er war hier, nur ich weiss es
[allein
Unter ächzenden Bäumen.

Legsikerültebb talán a nyolevan versből álló gyűjteményben az Özevgy legények táncá fordítása. Az első két strófáját itt közöljük:

Zu Sankt Georgis in der Nacht
Die Fledermäuse pfeifend schreien:
Im dumpfen Burgsaal sich zum
[Tanz
Die einsahm Gesellen reihn.

Sie laufen auf den Frühlingsmond
So weiss und närrisch sind sie alle
Und singen erst Ave Maria
Das hopsassa mit lautem Schalle.

A gyűjteményt átnézte Emőd Tamás és Heltai és jelenleg a bécsi Pegazus-vállalatnál van, amelynek kiadásában karácsonykor megjelent.

Mérlegképes könyvelő

önálló munkaerő, aki hasonló minőségben már működött, helybeli vállalat részére kerestetik. Ajánlatok „Mérlegképes” jelígre e lap kiadóhivatalába kéretnek

ELADÓ PERLASZONI

1. Legforgalmasabb helyen álló ház, 8 szobával, 2 előszobával és mellékhelyiségekkel; igen alkalmas szállodának.
2. 2 és 1/2 kataszt. hold szőlő gyümölcsösrel, szép lakóházal, bekerítve élőszövényrel, a becskerekéi műút mentén, közel a községhez. 153

Bővebbet a tulajdonosnál
dr. Eremin György ügyvédnél, Perlaszon.

Sport

Korcsolyapálya. A Vivó- és Teniszkлуб vezetősége közli a korcsolyázás művelőivel, hogy a korcsolyasportnak propagálása és hozzáférhetőbbé tétele céljából hétfőn és kedden a régi kedvezményes áron bocsátja a szezonjegyeket a korcsolyázók rendelkezésére.

Itt közli még az egyesület, hogy a jövő vasárnap bemutató jég-hockey mérkőzést rendez katonazenével.

Magyarország 1925. évi gyorskorcsolyázó bajnoksága. Szombat és vasárnap bonyolította le a BKE Magyarország 1925. évi gyorskorcsolyázó bajnokságát a következő eredménnyel:

500 m.: 1. Eötvös Zoltán.
1500 m.: 1. Eötvös Zoltán 2:44 perc. (Kitűnő idő.) 2. Déván István 2:54-4 perc. 3. Déschán Iván 2:56-6
5000 m.: 1. Eötvös Zoltán 10:7 perc. 2. Korének János 10:26 perc. 3. Kauszer István 10:33 perc.

Magyarország gyorskorcsolyázó bajnoka 1925. évre 1. Eötvös Zoltán, 2. Korének János, 3. Déschán Iván.

A prágai Slovia megbízottját Budapestre küldte, hogy február 8-ára az MTK, FTC, Vasas vagy MAC csapatok valamelyikével mérkőzést kössön le s ezzel az első cseh-magyar mérkőzéssel megalapozzák a régóta készülő magyar-cseh sportbékét. A Sloviának ezzel a mérkőzéssel még az a terve is van, hogy céljába vágjon nagy riválisa, a Spártnak február végén lebonyolítandó magyar-cseh (Szak-Sparta) találkozásának.

Budapest-Sevilla 0:0. Biró: Kautski. A centernek egy, már a vonalon belül jutott fejséből eredő goalját, valamint egy 11-est a bíró nem hagyott jóvá. A magyar csapat állandó fölényben. A legjobb emberek ezuttal a két Vogl és Zsák volt.

A műkorcsolyázásban I. Jaros Pál, II. Lápocsi József, III. Finster Antal. A női műkorcsolyázásban I. Tóth Gitta, II. Stieber Sarolta, III. Ozaroszkiné Leffer Hilda.
Leipzig Sport Klub—Mac 9:1 (4:0).

Budapesti Korcsolyázó Egylet—BBTE 9:1 (6:0).
BKE—Mac 1:0 (0:0).
BBTE—Mac 1:1 (1:0).
BKE—Leipz. S. K. 3:3 (2:0).
Leipz. S. K.—BBTE 6:3 (4:2).

Noviszádon emeletes sarokház

a legforgalmasabb helyen eladó. A házban 3 régi üzemeltetés van (vas, gép és fűszer). Vevő 4 szoba, előszoba, fürdőszobából álló lakást azonnal átvehet. Bővebbet öv. Farkas L.-né, Temerini u. 6., földszint

Keresek egy nagyobb bánati községben egy jól bevezetett vegyesárukereskedést bérbe.

Állványokkal, raktárral és lakással együtt

Ajánlatokat „P. S. 1925” jelige alatt a kiadóhivatal ovábbít. 68

Autóköpenyt és tömlőt vulkanizálók.

szakszerűen 160

Megbízásokat pontosan és gyorsan eszközlök.

MITA BERBERSKI mehanikus

Velikibeckerek, Kraja Petra trg 3. szám.

Krumenacker István

nyug. vasuti főfelügyelő vállalt fuvarlevél felülvizsgálatát és vasuti szállításból eredő mindennemű visszkereseteket (hiányok, sérülések és határidő túllépések).

Vel. Becskerek, Etvesova u. 5

Eladó ház

a város egyik legforgalmasabb utcájában, 1 nagyobb és 2 kisebb lakással, nagy utcai üzlethelyiséggel, különféle gazdasági melléképületekkel, nagy telekkel. Vétel esetén **azonnal beköltözhető.**

Felvilágosítást ad

Czósa Zsiga

Brigadira Risztitya ul. 168 - Telefon 240

Egy öl elsőrendű, száraz, egészséges

bükkhasab tűzifa 750 Din

Telefon
246

100 kg kiváló minőségű

bécsi gázkocsz 140 Din

Vagontételekben is a legolcsóbb áron, minden bánati állomásra szállít

Gergely Samu fakereskedő, Velikibeckerek.